INSTITUTET FÖR NÄRINGSLIVSFORSKNING

Nyheter från IFN

nr 3 • 2019

Djupdykning i kunskap – i och om skolan

Foto: Karl Gabor.

Boken Glädjeparadoxen – historien om skolans uppgång, fall och möjliga upprättelse *(Dialogos Förlag 2019) har presenterats på ett seminarium i Stockholm. En av bokens två författare, Gabriel Heller Sahlgren, London School of Economics och IFN, förklarade att vi måste ta målkonflikten mellan glädje och effektiv inlärning på allvar. Magnus Henrekson, IFN, som inledde och avslutade seminariet sa att den utbildning vi har i dag är ett perfekt recept för att öka klyftorna i samhället.*

En panel med Sara Svanlund, Lärarnas Riksförbund, Kristina Axén Olin, utbildningspolitisk talesperson hos Moderaterna och vice ordförande i riksdagens utbildningsutskott, samt Widar Andersson, chefredaktör för *Folkbladet* (fristående S), diskuterade den svenska skolan i allmänhet och *Glädjeparadoxen* i synnerhet.

Gabriel Heller Sahlgren fick frågan om skolan måste vara tråkig för att eleverna ska lära sig något. Han förklarade att reformer som har positiva effekter på kunskap ofta har negativa effekter på glädje, med andra ord en glädjeparadox.

– Generellt ser man att eleverna är som lyckligast när de inte är i skolan och inte jobbar med skolarbete. Så det finns en målkonflikt, sa Heller Sahlgren.

Han förklarade att man måste välja – vad vi vill med skolan och metoderna att nå målet. Det handlar dock inte om en återgång till tidigare undervisningsformer. “Men vi måste lära oss även av det gamla systemet”.

I panelen ingick Sara Svanlund, Lärarnas Riksförbund, Kristina Axén Olin, M, och Widar Andersson, Folkbladet. *Foto: Karl Gabor.*

Boyan Jovanovic mottog Global Award for Entrepreneurship Research

Från vänster ses Boyan Jovanovic, näringsminister Ibrahim Baylan och Jan-Olof Jacke, vd Svenskt Näringsliv. De två senare delade tillsammans ut priset. Längst till höger ses Lars Backsell som är donator till priset på 100 000 euro.

Boyan Jovanovic, årets vinnare av *Global Award for Entrepreneurship Research* mottog utmärkelsen vid en ceremoni på Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA). Jovanovic fick priset för sina grundläggande teorier om entreprenörskap. Det gäller yrkesval, in- och utträde på en marknad, lärande mellan företag, spridning av teknologi, inkomstfördelning och tillväxt. Jovanovic har även visat på vikten av entreprenörskap för ekonomin i stort.
Global Award for Entrepreneurship Research belönar forskning som bidragit till att öka förståelsen för entreprenörskapets betydelse. Prisets grundare är Entreprenörskapsforum och IFN med stöd av Vinnova. Donator är Lars Backsell.

IFN Kort och gott

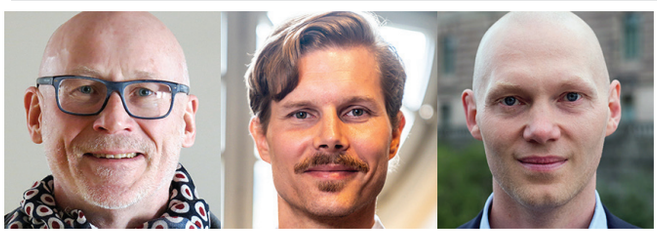

Professor Per Pettersson-Lidbom och fil.dr Daniel Knutsson, båda verksamma på Stockholms universitet, är nya affilierade forskare till IFN. Ny doktorand knuten till institutet är Niklas Wykman, Örebro universitet och riksdagsledamot.

Myrdalspriset 2018 har tilldelats Erik Prawitz, IFN, och Mounir Karadja, Uppsala universitet, för artikeln ”Emigrationen till Amerika och den svenska arbetarrörelsen” (*Ekonomisk Debatt* nr 8, 2018). De finner i sin studie att utvandringen hade positiva effekter på moderniseringen av Sverige.

IFN:s alumninätverk för forskningsassistenter och doktorander arrangerade en sammankomst den 25 april. Fredrik Andersson, tidigare forskningsassistent, som i dag arbetar med *big-data* på H&M berättade om sitt arbete. Middag avslutade kvällen.

Från vänster ses Erik Prawitz, IFN, Mounir Karadja och Anna Breman, Swedbank.

Seminarium 13 juni — Ny bok: *Kollektivavtal och lönebildning i en ny tid*

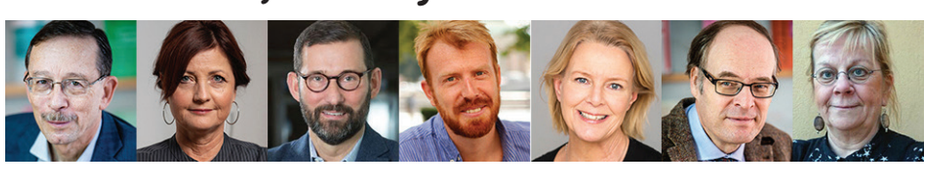

Deltagare i seminariet: Lars Calmfors, IFN, Marie Nilsson, IF Metall, Stefan Koskinen, Almega, Robin Szekely, TaskRunner, Annelie Söderberg, Vårdförbundet, Per Skedinger, IFN, och Anna Öberg, moderator.

Boken *Kollektivavtal och lönebildning i en ny tid* (Dialogos Förlag 2019) av Lars Calmfors, Simon Ek, Ann-Sofie Kolm och Per Skedinger analyserar hur den traditionella svenska kollektivavtalsmodellen kan hantera de nya utmaningarna. De menar att större hänsyn behöver tas till brist på kvalificerad arbetskraft och en samhällsekonomiskt effektiv fördelning av tillgänglig arbetskraft mellan olika delar av ekonomin. Boken utvidgar och fördjupar tidigare analyser av detta samspel.

IFN:s forskning presenteras först i ett working paper. *Nästa steg är publicering i vetenskapliga tidskrifter som är* peer reviewed. *Här redovisas några av de studier som nyligen accepterats för sådan publicering.*

Carl Magnus Bjuggren och **Niklas Elert**, ”Gender Differences in Optimism”. *Applied Economics*.

Forskarna undersöker könsskillnader i fråga om optimism kring den ekonomiska utvecklingen. Män är mer optimistiska än kvinnor och män har oftare fel i sina förutsägelser. Vid ekonomiska nedgångar försvinner dock könsskillnaderna i optimism, som tycks drivas av att män och kvinnor hanterar positiv information om konjunkturläget på olika vis.

Fredrik Heyman, Pehr-Johan Norbäck, Lars Persson och **Fredrik Andersson,** ”Has the Swedish Business Sector Become More Entrepreneurial than the U.S. Business Sector?”. *Research Policy*.

Flera forskningsstudier har påvisat minskande entreprenörskap i det amerikanska näringslivet under de senaste decennierna. I denna studie visas att entreprenörskapet inte minskat i det svenska näringslivet. Istället finner forskarna en omfattande företagsdynamik där unga företag har stått för en betydande del av jobbskapandet i näringslivet.

Johan Wennström, ”Marketized Education: How Regulatory Failure Undermined the Swedish School System”. *Journal of Education Policy.*

Drygt 25 år har gått sedan Sverige tillät vinstdrivande och icke-vinstdrivande friskolor att konkurrera med kommunala skolor. Denna studie visar att flera olika faktorer har gjort det rationellt för skolor, elever och föräldrar att värdera betyg högre än kunskaper.

Henrik Horn och **Pehr-Johan Norbäck**, ”A Non-Technical Introduction to Economic Aspects of International Investment Agreements”. *American Review of International Arbitration*.

Internationella investeringsskyddsavtal har ifrågasatts på en rad punkter. Debatten har dock ofta varit ideologiskt färgad och illa underbyggd. Denna uppsats ger en icke-teknisk beskrivning av vad som framkommit i forskningen om dessa avtals ekonomiska funktionssätt.

Jens Josephson och Joel Shapiro, ”Credit Ratings and Structured Finance”. *Journal of Financial Intermediation*.

Kreditvärderingsinstitut bistår ofta utgivare av avancerade finansiella instrument med såväl utformning som kreditvärdering. Denna uppsats analyserar under vilka förutsättningar detta kan leda till kreditbetygsinflation. Avgörande är vilka villkor som ställs på investerare för att kunna köpa sådana instrument.

Magnus Henrekson och **Johan Wennström**, ”’Post-Truth’ Schooling and Marketized Education: Explaining the Decline in Sweden’s School Quality”. *Journal of Institutional Economics*.

Den svenska skolan har allvarliga problem: sjunkande kunskaper, betygsinflation, ökad psykisk ohälsa och lärarbrist. Grundorsaken är den läroplan som avvisar ämneskunskaper, ger elever för stort ansvar och försvagar lärarrollen. När kunskapssynen kombinerades med marknadsreformer skapades incitament att konkurrera med annat än kunskaper.

Mats Hammarstedt och Chizheng Miao, ”Self-Employed Immigrants and their Employees: Evidence from Swedish Employer-Employee Data”. *Review of Economics of the Household*.

Forskarna studerar de anställda till utrikes födda företagare. Företagare från länder utanför Europa anställer oftare än andra lågutbildade nyanlända invandrare från länder utanför Europa.

Mats Hammarstedt och Lina Aldén, ”Refugee Immigration and Public Sector Finances: Evidence from Sweden”. *FinanzArchiv/Public Finance Analysis*.

Forskarna studerar flyktinginvandringens påverkan på offentliga finanser. Invandringen utgör en nettokostnad för de offentliga finanserna under lång tid efter att flyktingarna invandrat till Sverige. Olika kohorter uppvisar en liknande kostnadsutveckling. Vi finner skillnader i kostnadsutvecklingen mellan flyktingar med olika utbildningsnivå.

Magnus Henrekson och Tino Sanandaji, ”Measuring Entrepreneurship: Do Established Metrics Capture Schumpeterian Entrepreneurship?”. *Entrepreneurship Theory and Practice*.

I denna studie utvecklas fyra mått på innovationsbaserat entreprenörskap med stort genomslag, s k schumpeterianskt entreprenörskap. Vid en jämförelse för 64 länder med sex andra ofta använda mått framkommer att de vanliga måtten ger en missvisande bild av graden av schumpeterianskt entreprenörskap i olika länder.

Debatt & politik i urval

5 april | Özge Öner presenterade sin forskning "Shopping for change: The role of retail for urban and rural development in Sweden" på ett seminarium med Handelsrådet. Öner visar att trots att branschen motsvarar nära 20 procent av det totala antalet jobb och nästan 11 procent av BNP så minskar detaljhandeln i flertalet svenska kommuner.

25 april | Gabriel Heller Sahlgren, London School of Economics och affilierad till IFN, deltog i en konferens arrangerad av Friskolornas Riksförbund. Där diskuterade Sahlgren vikten av att se konflikter mellan olika kvalitetsmål i skolan.

3 maj | Henrik Horn och Pehr-Johan Norbäck presenterade studien "International investment agreements" som de har författat för Tillväxtanalys. Enligt Horn och Norbäck har Sverige många äldre investeringsskyddsavtal som borde omförhandlas. I bilden ses även Sonja Daltung, generaldirektör Tillväxtanalys.

14 maj | Andreas Bergh talade på föreläsningen "Sjunkande medellivslängd — ett alarmerande trendbrott" arrangerad av Institutionen för folkhälsovetenskap på Karolinska institutet. Bergh förklarade vilka lärdomar Sverige kan dra från USA för att undvika en sjunkande medellivslängd.

29 maj | Lars Calmfors, IFN, är huvudförfattare till en ny rapport skriven för Nordiska Ministerrådet: Integrating Immigrants into the Nordic Labour Markets. *Rapporten presenterades i Oslo. Per Skedinger, IFN, och Simon Ek, Uppsala universitet och IFN, har skrivit ett kapitel om lönepolitik. Skedinger presenterade detta kapitel på seminariet.*

Nyhetsbrev:
"Nyheter från IFN" utkommer sju gånger per år. Dessutom publiceras "News from IFN" två gånger årligen.

Nyhetsbrev

Redaktör: Elisabeth Precht, elisabeth.precht@ifn.se; tfn 08-665 4525. Ansvarig utgivare: Magnus Henrekson.